

ΣτΕ Ολομ. 2377/2022: Διατάξεις μεταβάλλουσες τη συγκρότηση της οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής των δήμων είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα. Δεν είναι όμως κατά το μέρος που καταλαμβάνουν την αμέσως επόμενη των εκλογών περίοδο.

02/12/2022

ΣτΕ Ολομ. 2377/2022

Πρόεδρος: Δ. Σκαλτσούνης, Πρόεδρος ΣτΕ

Εισηγητής: Β. Ανδρουλάκης, Σύμβουλος Επικρατείας

Διατάξεις μεταβάλλουσες τη συγκρότηση της οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής των δήμων είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα. Δεν είναι όμως κατά το μέρος που καταλαμβάνουν την αμέσως επόμενη των εκλογών περίοδο.

Με την απόφαση 2377/2022 της Ολομέλειας κρίθηκε ότι οι διατάξεις των ν. 4623/2019 και 4625/2019 με τις οποίες θεσπίσθηκαν αλλαγές στον τρόπο συγκροτήσεως της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής των δήμων, καθώς και των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων (Δ.Ε.Υ.Α. κ.λπ.), προκειμένου στα όργανα αυτά να υπάρχει πλειοψηφία της παρατάξεως του δημάρχου, α) καθ' ό μέρος δεν καταλαμβάνουν την αμέσως επόμενη των εκλογών της 26ης Μαΐου 2019 και της 2ας Ιουνίου 2019 δημοτική περίοδο, δεν είναι αντίθετες σε κάποια συνταγματική ή υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη ή αρχή, και β) καθ' ο μέρος όμως καταλαμβάνουν τη δημοτική περίοδο που διανύεται μετά τις εκλογές της 26ης Μαΐου και της 2ας Ιουνίου 2019, ο νομοθέτης παρενέβη, αμέσως μετά τη διεξαγωγή των εκλογών στη λειτουργία των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, επιφέροντας δύο βασικές αλλαγές στο υφιστάμενο σύστημα, οι οποίες είναι μεταξύ τους αλληλένδετες: αφενός μετέβαλε τον τρόπο συγκροτήσεως της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι σε αυτές η πλειοψηφία θα ανήκει στην παράταξη με την οποία εξελέγη ο Δήμαρχος· αφετέρου προέβη σε μεταφορά αρμοδιοτήτων από το δημοτικό συμβούλιο προς την Οικονομική Επιτροπή, προς την οποία μεταβιβάστηκαν αποφασιστικές αρμοδιότητες σημαντικού οικονομικού αντικειμένου και προς την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, προς την οποία μεταβιβάστηκε η αρμοδιότητα λήψεως αποφάσεων που αφορούν την κυκλοφορία. Οι εν λόγω διατάξεις κατά το μέρος που καταλαμβάνουν την αμέσως επόμενη των δημοτικών εκλογών περίοδο μετέβαλαν εκ των υστέρων το πλαίσιο ασκήσεως του κατοχυρούμενου στο Σύνταγμα δικαιώματος εκλογής των αρχών των Ο.Τ.Α.· και τούτο, διότι η εκφρασθείσα θέληση των εκλογέων είχε διαμορφωθεί κατά συνεκτίμηση, εκτός των άλλων, και του ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα κατά τις εκλογές αυτές νομοθεσία, οι αποφάσεις που αφορούν σημαντικές αρμοδιότητες του δήμου, όπως αυτές που προαναφέρθηκαν και που αφορούν ζητήματα που κατ' εξοχήν συνάπτονται με την κατοχυρούμενη στο άρθρο 102 παρ. 2 του Συντάγματος οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., θα λαμβάνονται από το δημοτικό συμβούλιο, όργανο διοικήσεως του δήμου με άμεση δημοκρατική νομιμοποίηση, απαιτούμενων ενδεχομένων ευρύτερων συναινέσεων για την επίτευξη πλειοψηφίας και από δημοτικούς συμβούλους που δεν εξελέγησαν με τον συνδυασμό του Δημάρχου. Εξ άλλου, κατά τον χρόνο ψηφίσεως των σχετικών διατάξεων, δεν είχε δοκιμαστεί στην πράξη η εφαρμογή του συστήματος της απλής αναλογικής που είχε εισαχθεί με τον ν. 4555/2018 στη διοίκηση των δήμων, προκειμένου να δικαιολογείται από

επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, αναγόμενους στην ομαλή λειτουργία αυτών, η τόσο σοβαρή και έντονη επέμβαση του νομοθέτη στη θέληση των εκλογέων, με την εφαρμογή των επίδικων ρυθμίσεων και κατά την τρέχουσα δημοτική περίοδο. Για τους λόγους αυτούς, οι προαναφερθείσες ρυθμίσεις, καθ' ό μέρος καταλαμβάνουν τη δημοτική περίοδο που διανύεται μετά τις εκλογές, έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1, 52 και 102 παρ. 2 του Συντάγματος. Αντιθέτως, δεν αντίκεινται στις διατάξεις αυτές του Συντάγματος οι ρυθμίσεις που αφορούν την ανάδειξη των μελών των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων (Δ.Ε.Υ.Α. κ.λπ.), καθ' όσον οι εν λόγω οργανωτικές μεταβολές δεν συνδυάζονται και με μεταφορά αρμοδιοτήτων από άμεσα όργανα διοίκησης του δήμου προς τα αντίστοιχα συλλογικά όργανα των νομικών αυτών προσώπων. Διατυπώθηκαν δύο μειοψηφίες: Σύμφωνα με την πρώτη, οι ανωτέρω διατάξεις κατά το μέρος που καταλαμβάνουν το αμέσως επόμενο της εκλογής διάστημα είναι στο σύνολό τους αντισυνταγματικές. Κατά την δεύτερη, οι αυτές διατάξεις δεν έρχονται σε αντίθεση με καμία συνταγματική διάταξη.-
